

Lärarens sida: Avancerad, text 24, I gryningen

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Båten har kört på stenen i natt, men vem som styrde sägs inte.

I passet	
Stilen	I Ernest Hemingways stil, som i Den gamle och havet: korta repliker, och det viktigaste sägs aldrig. Läs lugnt, med pauser. Läs vidare: Den gamle och havet.
Före läsningen	Vad är viktigt när man åker båt?
Stoppet	Stanna efter <i>"Pojken hade alltid vetat var stenen låg."</i> Något är konstigt.
Tänka högt · fråga 2, Före och efter	<i>"Vänta, ingen av dem tittar på stenen. Jag ser framför mig den blå båten vid stenen. Det står 'propellern var böjd', och det står 'hade stenen en rand av blå färg'. Jag vet att en båt kan få en böjd propeller och lämna färg om den kör på en sten. Alltså tror jag att båten körde på stenen i natt. Stämmer det? Jag läser vidare. Pappan säger 'Det var tjock dimma i natt'. Det stämmer."</i>
Fråga 1 · på raderna	Blåbärssaft.
Fråga 2 · mellan raderna, Före och efter	Ledtrådarna: <i>"propellern var böjd"; "den blå båten"; "en rand av blå färg"; "Det var tjock dimma i natt"</i> . Svar som texten stöder: att båten körde på stenen i natt. Vem som styrde sägs inte, och eleverna kan tänka olika, men pojkens skam och pappans tröst pekar på pojken. En tanke att pröva: <i>"Motorn gick sönder av sig själv."</i> Det förklarar inte den blå randen på stenen. Fråga tillbaka: <i>"Var syns blått?"</i>
Fråga 3 · mellan raderna, Känsla	Ledtrådarna: <i>"Pojken tittade inte på motorn"; "Det var pappans tur att ro"; "Jag kan ro hela vägen"</i> . Svar som texten stöder: han skäms eller ångrar sig. En tanke att pröva: <i>"Glad, han tycker om att ro."</i> Han ror fast det är pappans tur och tittar bort från motorn. Fråga tillbaka: <i>"Vems tur var det att ro?"</i>
Fråga 4 · mellan raderna, Det som menas	Ledtrådarna: <i>"I sådan dimma ser man ingenting"; "kaffe i två plåtmuggar"; "handen på pojkens axel"; "Pappan tittade länge på honom"</i> . Svar som texten stöder: att det inte var pojkens fel, eller att det hade kunnat hända vem som helst, också pappan. Båda håller med en ledtråd. En tanke att pröva: <i>"Han pratar om vädret."</i> Dimman var i natt, och han nämner stenarna. Fråga tillbaka: <i>"Vilken sten?"</i>
Fråga 5 · bortom raderna	Ja, pojken behöver ord, eller nej, handen räcker. Ett bra svar tar med något pappan gör.
Öppna frågor	<i>"Vad tänkte pappan i natt?"; "Vad vill pojken säga?"</i>
Om eleven fastnar	Peka på <i>"blå färg"</i> . Förklara gärna att propellern är det som snurrar under motorn och driver båten framåt.

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, <https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp>.

I GRYNINGEN

De gick ner till bryggan i gryningen, och pappan bar årorna och pojken bar fiskespöna. Motorn låg på bryggan där pappan hade lagt den i natt, och propellern var böjd. Pojken tittade inte på motorn. Han tog årorna från pappan, lade dem i den blå båten och började ro. Det var pappans tur att ro, men pappan satte sig längst bak och sa ingenting. Pappan hade fortfarande samma tröja som i går.

”Ror jag för fort?” sa pojken.

”Nej”, sa pappan.

”Jag kan ro hela vägen”, sa pojken.

”Jag vet”, sa pappan.

De rodde förbi den stora stenen som stack upp ur vattnet, och ingen av dem tittade på den. Längst ner, precis vid vattenytan, hade stenen en rand av blå färg. Pojken hade alltid vetat var stenen låg.

På en liten ö gjorde pappan upp eld och kokade kaffe. Förut hade pojken alltid fått blåbärssaft, men nu hällde pappan upp kaffe i två plåtmuggar och räckte honom den ena.

”Det var tjock dimma i natt”, sa pappan.

”Ja”, sa pojken.

”I sådan dimma ser man ingenting”, sa pappan. ”Inte ens stenarna.”

Pojken höll plåtmuggen med båda händerna och sa ingenting. Pappan tittade länge på honom, och sedan lade han handen på pojkens axel en kort stund och tittade ut över vattnet igen.

-
1. Vad hade pojken alltid fått att dricka förut?
 2. Vad hade hänt innan de gick ner till bryggan? Vad i texten får dig att tro det?
 3. Hur känner sig pojken när han ror? Hur vet du det?
 4. Vad menar pappan när han säger ”Inte ens stenarna”? Hur vet du det?
 5. Pappan säger nästan ingenting. Hade det varit bättre om han hade sagt mer? Varför?